

1960 İhtilalinden Sonra Erzurum'da Dersler

Murat Paşa'daki medresemiz sökülünce Darağaç Camisinin medresesinde Risale-i Nurları okumaya başladık. Yine takip ediliyorduk. Fakat hiç korkmuyorduk; sanki arkamızda manevî bir güç vardı. Bir de ev derslerine başlamak istedim. *Fakat herkes evine ders almaktan çekiniyordu. Sonunda belediyede memur Davut'un evinde birkaç kişiyle ders okumaya başladık.* Tam o sıralarda rüyamda Üstadı gördüm bana **“Osman Demirci Hocayla seni kardeş ettim.”** dedi. Osman Demirci Hoca'nın derslere gelmesi de o zamanlara rastlar.

Zamanla Davut Efendinin evinden başka bir evde de ders okumaya başladık. Çadircı Kemal Özabacıgil, bizimle hiç ilgisi olmadığı hâlde bir gün:

“Hocam, hafta da bir gün de bizim eve gelin. Bizde de ders okuyun.”

dedi. Haftada bir gün de onlara gittik. Bu şekilde derslere devam ettik. Yine gözler üzerimizdeydi.

O sıralarda **Naim Hoca** dersleri nasıl yaptığımızı sordu. Ben de çok zor durumda olduğumuzu, sürekli takip edildiğimizi, evlerde ders okuduğumuzu anlattım. Naim Hoca da:

“Cumartesi günleri de bizim eve gelin, bizde ders okuyun.”

dedi. Cumartesi günü yanıma üniversitede okuyan Nur talebelerinden de birkaç kişiyi alarak Naim Hoca'nın evine gittim. *Biz ders okurken Naim Hoca köşede oturup sigarasını içiyordu. Ama bizi de çok seviyordu. Ders bittikten sonra çay getirtiyordu. Böylece uzun süre Naim Hoca'nın evinde derslere devam ettik.*

Bütün takiplere rağmen biz kendimizi arkamızda manevî bir ordu varmış gibi hissediyor ve derslere devam ediyorduk. Rahmetli Müftü Sakıp Efendi, bizim için:

“Bu Kırkinci Hoca daha dün sürgünden geldi, bu gün ders okutmaya başladı. Biz niye duruyoruz?”

---

demiş. Ondan sonra Erzurum'daki bütün müderrisler Arapça derslerine tekrar başladılar. Kur'an Kursları tekrar faal duruma geldi.

Biz sürekli takibat altında olduğumuzdan yer değiştiriyorduk. Bir gün de Darağaç yanındaki cami medresesine polisler gelmişler, bakmışlar ki medrese kapalı, bizi aramaya başlamışlar. Biz dersten sonra Vahdettin Hızıroğlu ile Darağaç'tan Kümbet'e gelirken birkaç polis ve başlarında bir komiser karşımıza çıktı. Bize:

“Siz dersten geliyorsunuz. Yürüyün emniyete gideceğiz.”

dediler. Ne kadar itiraz ettikse de dinlemediler. Bizi önce Tebriz Kapı Karakoluna götürdüler. Gece yarısına kadar hakaret edip çok sıkıntı çektirdiler. Diğer polisler de **“Nurcuların azıllarını yakaladık.”** diye telefonlar açtılar. Biraz sonra etrafımıza büyük bir polis topluluğu yığıldı. Her biri farklı kıyafeteydi. Fakat onlara polis diyebilmek çok zordu. Bize karşı:

“Sizin kökünüzü kazıyacağız. Siz lâik devlete karşısınız.”

gibi sözler söylüyorlardı. Sonra başımıza birisini nöbetçi bıraktılar.

“Sabaha kadar bunların başında dur. Sabah gider evlerinde arama yaparız.” dediler. O gün de İstanbul'dan yeni kitaplar gelmişti ve hepsi evin ortasındaydı. Bu durumdan çok rahatsız oldum. Kendimizden hiç endişe etmiyordum. Tek korkum kitaplardandı. Çünkü kitapları bulunca hemen yakıyorlardı.

Başımıza bıraktıkları genç polis çok mülayim birisiydi. Yeni evliymiş.

“Hocam size bir çay demleyeyim.” dedi. Sonra evlilikle ilgili bazı sorular sordu. Ben kitaplardan dolayı sürekli sıkıntıdaydım. Bir türlü yatamadım. Sabah namazının vakti girince namazı kıldık. O sıralarda bekçiler yavaş yavaş karakola gelip rapor veriyorlardı. Bizim tanıdığımız İsmail isminde bir bekçi vardı. O da karakola geldi. Ben kendisiyle pek konuşmazdım. Yanıma gelerek:

“Hocam siz burada ne arıyorsunuz?” dedi.

“İsmail, sesini çıkartma. Bizim eve koş, kardeşim Hacı Musa'ya söyle, evdeki kitapları kaldırsın.”

---

dedim. İsmail hemen koşarak gitti. Ben de rahatladım.

Biraz sonra Hacı Musa geldi. Bizim karakola götürüldüğümüzden haberi yoktu.

“Ağabey, hayırdır. Nedir bu haliniz?” diye sordu. Ben hemen kitapları sordum. Kaldırdığını ve münasip yerlere sakladığını söyledi.

Daha sonra polisler önce bizim eve, ardından Vahdettin Hızıroğlu'nun evine gitmişler. Hiçbir şey bulamamışlar. Daha sonra bizi savcıya götürdüler. Savcı, komiser:

“Nerede yakaladınız bunları?” diye sordu.

“Sokakta yakaladık.” deyince öyle kızdı ki, komiseri rezil etti. Sonra yanından kovdu. Onlar gittikten sonra bana dönüp:

“Hoca, niye böyle hâllere düşüyorsun. Bak, Müftü Efendi de hoca. Sen de onun gibi yapsan ya. Ne için böyle devletin yasakladığı kitapları okuyorsun. Zaten camilerde vaaz ediyorsun. Bak talebe de okutuyorsun. Daha ne istiyorsun?”

dedi. Sonra Vahdettin'e dönerek:

“Sen küçük bir memursun. Çoluk çocuğun var. Git dairene çalış. Burada işin ne?” dedi. Sonra bizi bıraktılar.

Bir gün **Hacı Süleyman Arı:**

“Hocam, bu iş böyle yürümez. Siz bir ev kiralayın, ben kirasını öderim.”

dedi. Çok sevindik. Hemen ev aramaya başladık. Sonunda bir ev bulduk, kiraladık. Bir müddet sonra ev sahibi evin anahtarını geri istedi, şaşırdık. Anahtarı verdik. Bir başka ev tuttuk. Fakat çok geçmeden o evin sahibi de anahtarı geri istedi. Meğer bizim Nurcu olduğumuzu öğrenince, başlarına bir iş gelmesinden korkup evlerini kiraya vermekten vazgeçiyorlarmış.

Bu şekilde derslere devam ederken yine **Hacı Süleyman Arı**

“Madem bize kiraya bile ev vermiyorlar biz de satın alırız. Siz bir ev

---

bulun, aranızda para toplayın, ben üstünü tamamlarım.”

dedi. Biz de araya araya bugünkü Karanlık Kümbetin yanındaki evi bulduk. Hemen evin sahipleriyle görüştük. Biz kümbetin yanındayken Muhammed Şercil Ağabey geldi.

“Burası bizim olacak. Çünkü bu gece rüyamda bu kümbette yatan zatı gördüm. Bize hoş-amedî etti.” dedi. Böylece hem ferahladık, hem de ümitlendik. Neticede evi **14.000 liraya** satın aldık. **1961 yılında Kümbet’e girmiş olduk.** Ondan sonra yerimiz belli oldu. Yerimiz belli olduğu için polisler de rahatlıkla bizi gözetliyorlardı. İki-üç günde bir gelip beni emniyete götürüyorlar ve Kümbet’e gelenlerin kimler olduğunu soruyorlardı.

“Ben hocayım, benim ziyaretime çok gelen olur.” diyorsam da bir türlü dinletemiyordum. Bu hâl yıllarca devam etti.

O zamanlar dersleri haftada iki gün (Pazartesi, Perşembe) günleri yapıyorduk. **“Takipler sıklaşınca tedbir olarak ne yapabiliriz?”** diye kendi aramızda bir müşavere yaptık. Üniversite Nur talebelerinden **Alaaddin Başar**, Zübeyir Ağabey’in

“Tedbiri, azamî hizmet içinde görüyoruz.”

sözünü hatırlattı. **Biz de Zübeyir Ağabey’in tavsiyesine uyarak dersleri haftada yedi güne çıkardık.** Cemaati ikiye ayırdık. Böylece haftada on dört ders yapılmaya başlandı.

O sıralarda ihtilâlin etkisi hâlâ devam ediyordu. İki haftada bir üniversitedeki solcu öğrenciler Cumhuriyet caddesine çıkıp, sol ellerini havaya kaldırarak, Müslümanlara hakaretler ediyor, gösteri ve yürüyüş yapıyorlardı. Bu olaylardan sonra reformcular ortaya çıktı ve ezanın Türkçe okunması, Kur’an’ın tercüme edilmesi, ibadetlerin Türkçe yapılması gibi görüşler ortaya attılar. O sırada **Ömer Nasuhi Bilmen** Bey, Diyanet İşleri Reisi idi...